

Berzsenyi Dániel Városi Könyvtár
8700 Marcali, Park u. 2.
Tel.: 85/415-027
E-mail: igazgato@marcalikonyvtar.hu

Beszámoló a Berzsenyi Dániel Városi Könyvtár 2017-2021 évekre kiterjedő munkájáról

(A Képviselő-testület 2022. október 20-i ülésére.)

Tisztelt Képviselőtestület!

Az intézmény munkáját a Képviselő-testület legutóbb 2017. november 23-án tekintette át. A 2013-2016-ig terjedő időszak beszámolójára az alábbi határozati javaslatokat fogadta el a testület.

1. „Marcali Város Önkormányzatának Képviselő-testülete megtárgyalta a Berzsenyi Dániel Városi Könyvtár átfogó ellenőrzéséről szóló jelentést. Megállapította, hogy a z intézményben magas színvonalú, szabályszerű munka folyik.”¹
2. „Marcali Város Önkormányzatának Képviselő-testülete felkéri az intézmény vezetőjét, hogy az alapító okirat módosítását és jóváhagyását követően az intézmény Szervezeti és Működési Szabályzatát a komplex ellenőrzés során feltárt hiányosságok figyelembevételével aktualizálja és a könyvtár honlapján tegye közzé.”²

Az alapító okiratunk 177/2017. (XI. 23.) számú képviselőtestületi határozatot követően 2018. január 1-vel módosult. Az új Szervezeti és Működési szabályzatunkat a Civil Kapcsolatok, Kulturális, Idegenforgalmi, Sport és Ifjúsági Bizottság 20/2018.(III.13.) számú határozatával hagyta jóvá.

Azóta, a 2020. évi XXXII. törvény rendelkezései miatt, újból módosítatnunk kellett az Alapító okiratunkat. Ezt követte a Szervezeti és Működési Szabályzatunk aktualizálása 2022. szeptember 27-én. Minden estben az előírás szerint az érvényes dokumentumok felkerültek a könyvtár honlapjára.

Beszámolási Időszak általános értékelése

Jogszabályi háttér

A Marcali Berzsenyi Dániel Városi Könyvtár feladatait a „Muzeális intézményekről, a nyilvános könyvtári ellátásról és a közművelődésről” szóló 1997. évi CXL. Törvény, e törvény módosításáról szóló 2012. évi CLII., a 2017. évi LXVII. Törvény, valamint a helyi közművelődési feladatokról szóló 28/2018. (XII. 28.) számú önkormányzati rendelet szerint látta el. Az intézmény általános gyűjtőkörű, városi nyilvános közkönyvtár. Középfokú ellátást biztosít a város és vonzáskörzete felnőtt és gyermek lakossága részére.

Stratégiai célunk

Marcaliban és vonzáskörzetében élők, valamint a könyvtárat közvetlenül és közvetve használók számára biztosítani a magyar és az egyetemes kultúra szellemi alkotásait, a hazai és nemzetközi információhoz és tudáshoz való szabad hozzáférést országos, regionális és helyi együttműködésben.

Pénzügyi feltételek

A vizsgált időszakban, a könyvtár működéséhez a pénzügyi feltételeket az önkormányzat minden évben biztosította. Az intézmény gazdálkodása az elvárásoknak megfelelően alakult. Bevételeink a fenntartói finanszírozás mellett a „könyvtári szolgáltatási rendszer” (KSzR) térségi ellátásáért kapott és a saját működési bevételekkel, valamint pályázaton elnyert összegekkel egészült ki. 2019-ben a könyvtár infrastruktúra fejlesztésére elnyert pályázati pénz növelte nagy arányban bevételeinket. (1. sz. táblázat)

---

¹ Berzsenyi Dániel Városi Könyvtár 2017. évi Ügyiratai Munkaterv, beszámolók 7/12/2017.

² Berzsenyi Dániel Városi Könyvtár 2017. évi Ügyiratai Munkaterv, beszámolók 7/12/2017.

Bevételek alakulása a vizsgált időszakban³

	2017	2018	2019	2020	2021
Bevételek összesen (ezer forintban)	41.111	42.161	61.853	48.722	36.553
Az összesből fenntartói finanszírozás	28.548	32.156	36.918	34.770	23.072
összesből pályázati bevétel	0	280	14.961	150	0
Az KSZR támogatás és szolgáltatás	9.200	7.600	7.600	7.600	7.600
Az összesből saját működési bevétel	2.316	2.125	2.374	1.219	1.824

(1. sz. táblázat)

Saját bevételeink az irodai és térítéses szolgáltatásainkból, késedelmi díjakból, személyi jövedelemadó 1%-nak felajánlásából, valamint állományból kivont dokumentumok értékesítéséből tevődött össze. A vizsgált időszak utolsó két évében történt visszaesés a 2020-ban kezdődött humánjárvány helyzetnek köszönhető. Ezen időszakban a jogszabályok adta lehetőségek szerint működött intézményünk, hol teljesen le kellett állnunk, hol részleges szolgáltatásokat nyújthattunk csak. 2018-ban az állam által nyújtott KSZR finanszírozásában bekövetkezett strukturális változások miatt csökkentette a községi könyvtárak után járó fejkvótát a kaposvári Takáts Gyula Megyei Hatókörű Városi Könyvtár.

Kiadások alakulása a vizsgált időszakban⁴

	2017	2018	2019	2020	2021
Kiadások összesen (ezer forintban)	40.098	41570	61446	44537	36817
Az összesből munkabér járulékokkal	28.880	31250	32707	35315	26388

(2. sz. táblázat)

A vizsgált időszakban átlagosan a kiadásaink 70%-t a könyvtárban dolgozók bérére és járulékaire fordítottuk. A fennmaradó 30%-ot az intézmény működésére, dokumentumvásárlásra és szolgáltatásaink fenntartására használtuk fel. Az utolsó évben a munkabér és járulékaiknak csökkenése a létszám adatok változásából adódtak.

Személyi feltételek

Könyvtárunk létszáma 2017-2020-ig terjedő időszakban 9 fő volt, ebből nyolc fő szakalkalmazott és egy fő technikai dolgozó. Változást a 2020. május 28-án megjelenő XXXII. törvény megjelenése hozott, amikor is a kormányzat a könyvtárosok közalkalmazotti státuszát megszüntette és a munka törvénykönyv alá helyezte. A megváltozott és bizonytalan jogszabályi háttér a megjelenő járvány és gazdasági helyzet három meghatározó munkatárs távozását hozta. Egy kolléga, pedig gyesről visszajöve csökkentette az eltávozottak szakmai hiányát. 2021-ben további egy munkatárs

³ Berzsényi Dániel Városi Könyvtár Ügyiratai, Statisztikai jelentések 15/2022; 4/2021; 11/2020; 10/2019; 4/2018;

⁴Berzsényi Dániel Városi Könyvtár Ügyiratai, Statisztikai jelentések 15/2022; 4/2021; 11/2020; 10/2019; 4/2018;

távozott helyére pályázati kiírást követően 2021. december 1-től egy új kollégával nöött létszámunk. A 2021-es évet hat szakalkalmazottal és egy technikai dolgozóval zártuk.

1. Dombóvári Kinga	rendszergazda, felnőtt könyvtáros	(teljes munkaidőben)
2. Gaál Virág	gyermek és felnőtt könyvtáros	(teljes munkaidőben)
3. Juhász Tamás	felnőtt könyvtáros és személyzetis	(teljes munkaidőben)
4. Kecskés Józsefné	technikai dolgozó	(teljes munkaidőben)
5. Király Erika	feldolgozó, KSzR könyvtáros, igh.	(teljes munkaidőben)
6. Monostori Szilveszter	igazgató	(teljes munkaidőben)
7. Szabóné Horváth Bernadett	felnőtt és KSzR könyvtáros	(teljes munkaidőben)

2017. novemberétől, kihasználatlanság és funkcióvesztés miatt Bizén, Gyótán és Horvátkúton megszűnt a könyvtári szolgáltatás. Egyedül Boronkán működik városrészi fiókkönyvtár az ott alkalmazott Márkus Ernőné megbízási díjasként látja el feladatát heti 2 órában.

Lehetőségeinkhez mérten, kihasználtuk az Országos Széchényi Könyvtár (OSzK) által 2017-2019-ig biztosított kulturális közfoglalkoztatást. Öt főt foglalkoztattunk adminisztratív, és módszertani szakfeladatok ellátására.

Továbbra is biztosítottuk a középiskolások számára a kötelező közösségi szolgálati idő letöltését. A könyvtárunk által nyújtott munkalehetőséget 29 fő vette igénybe és 16 középiskolával kötöttünk együttműködési megállapodást a vizsgált időszakban.

Tárgyi feltételek

Az elmúlt öt évben célunk továbbra is az volt, hogy a könyvtár technikai fejlesztésével támogassuk és növeljük szolgáltatásaink színvonalát és olyan belső és külső környezetet alakítsunk ki, ami otthonosabbá teszi intézményünket olvasóink és munkatársaink számára.

Technikai fejlesztések

Ennek érdekében 2017-ben kisebb számítástechnikai fejlesztéseket hajtottunk végre egy-egy amortizálódott, tönkrement eszközt cseréltük le (monitor, kódolvasó, nyomtató, számítógép). A „Bringás reggeli” támogatásához rendezvénysátort szereztünk be. A könyvtári szolgáltatási rendszer jobb működtetése és kapcsolattartás érdekében mobil telefont vásároltunk.

2018-ban a megnövekedett irodai szolgáltatások és technikai igények kielégítésére új multifunkcionális színes fénymásoló gépet állítottunk munkába. Kisgyermekes anyukák kérésére pelenkázót helyeztünk el a női illemhelyben. Dolgozóink munkakörnyezet javítása érdekében kávéautomatát vásároltunk.

2019-ben a CLLD TOP-7.1.1-16-H-024-2 számú pályázatnak köszönhetően a városi könyvtárban infrastrukturális fejlesztések valósultak meg. A kialakításra került virtuális és 3D foglalkoztató termekben új szolgáltatási lehetőségeket alakítottunk ki. A működéshez szükséges technikai berendezéseket: VR technika, 3D nyomtatók és szkennerek, lézergravírozó, hő-kamera, interaktív oktatótábla és az ezekhez szükséges számítástechnikai eszközöket szereztünk be.

2020-ban a járványhelyzet előtt a már elavult 2009-ben pályázaton nyert számítógépek cseréje érdekében, nagyon jó áron tíz darab újfejlesztésű PC-t vásároltunk. A gépek közül hármat a kölcsönző pultban, a többit olvasói felhasználásra állítottuk be.

A megnövekedett felhasználói igények kielégítése érdekében sávszélességünket bővítettük. Az új internet elérhetőségre a Telekomnál fizettünk elő. A KIFÜ által biztosított lehetőséget átmenetileg szüneteltettük. Az új vonal sávszélessége 500/20 Mb/s, sebessége 100 Mb/s.

2021. januárjában a régi elektromos hálózat teljesen megújult. A több évtizedes alumínium vezetékeket, ami többször is zárlatot és kisebb tüzeket okozott rézre cserélték, Megújult a központi kapcsolószekrény az épületben új villanykapcsolókat és konnektorokat szereltek fel. A számítógépek feszültség szabályozós bekötést kaptak.

A polgármesteri hivatal márciusban átadta a tulajdonában lévő Renault Kango személygépkocsit, a könyvtári szolgáltatási rendszer ellátásának megkönnyítése érdekében. Elhelyezését a saját

garázsunkban oldottuk meg, amit bútorraktárként használtunk előtte. A gépkocsi teljes fenntartását a könyvtár látta el.

A vizsgált időszakban intézményünk a TextLib integrált könyvtári rendszert használta. 1998-ban szereztük be. A gépi kölcsönzés 2007. március 19-én kezdődött az intézményben. A rendszert éves szinten 2-3 alkalommal frissítjük. A fejlesztőkkel, ha kellett napi kapcsolatban álltunk.

Belső fejlesztések

A vizsgált időszak legnagyobb változásai a 2019-ben valósultak meg. A fent említett pályázatnak köszönhetően részlegesen megújult könyvtárunk. Mozgáskorlátozottak által is használható modern vizesblokk került kialakításra látogatóink számára. Megújult a munkatársak által használt teakonyha, wc és takarító szertár is.

Az épületen belül elhelyezkedő könyvraktárból kialakított új szolgáltatásokat biztosító Vr és 3D oktatótermek új bútorzatot, szekrényeket, polcokat, munka és oktatási asztalokat, székeket kapott. Beszerzésük pályázat útján és a Marcali Polgármesteri Hivatal segítségével valósult meg.

A 2020-ban bekövetkezett humánjárvány miatt munkatársak védelme érdekében a kölcsönző pult leheletvédő plexifalat kapott és rendszerbe állítottunk egy mobil automata kézfertőtlenítő készüléket olvasóink és munkatársaink számára.

Külső fejlesztések

Az épület teljes megújulására sajnos az elmúlt öt évben nem került sor. A tavaszi és nyári időszakban olvasóteraszt alakítottunk ki a bejárati ajtónk mellett. Tovább folytattuk a virágoskertünk fejlesztését és virágládáink gondozását.

2021. őszén, az olvasóterben és a feldolgozó irodában öt ablakot nyithatóvá alakítottunk. A megfelelő szellőzés és klíma kialakítása érdekében. Fenntartónk jóvoltából sikerült a gyermekrész tetejének beázását új szigeteléssel megoldani.

Dokumentum beszerzés és az állomány alakulása

A vizsgált időszakban a könyvtár dokumentumainak többségét a Könyvtárellátó Nonprofit Kft-től szerezte be. Az intézmények között lévő együttműködést évenként megkötött szerződés szabályozta. Más beszerzési formákat is igénybe vettünk (internetes könyvruházak, antikváriumok, kiadók, magánkiadók, felajánlások). Az állományunk kialakításában gyűjtőköri szabályzatunk mellett figyelembe vettük a használóink igényeit, érdeklődési körét, a város és környékének foglalkozási, képzettségi, demográfiai összetételét. A szerzeményezéséről a 3. sz. táblázat szemléltet.

<u>Szerzeményezés⁵</u>	2017	2018	2019	2020	2021
könyvekre fordított összeg (Ft)	2 924 824	3 918 561	3 126 666	2 674 318	2 795 879
beszerzett könyv összesen (db)	1297	2317	2481	2372	1058
tartalmi megoszlás szerint					
általános művek	8	10	25	14	14
társadalomtudományok	124	179	82	89	60
természettudományok	33	55	28	34	23
alkalmazott tudományok	72	112	76	52	43

⁵ Berzsényi Dániel Városi Könyvtár Ügyiratai, Statisztikai jelentések 15/2022; 4/2021; 11/2020; 10/2019; 4/2018;

művészetek	28	49	22	26	11
irodalomtudományok	10	24	10	12	6
földrajz, történelem	8	26	10	5	2
felnőtt szépirodalom	601	746	607	576	610
gyermek és ifjúsági szépirodalom	413	490	400	319	352

(3. sz. táblázat)

A könyvtár infrastrukturális fejlesztése kapcsán 2019-ben két belső könyvraktárt szüntettünk meg, hogy a kialakításra kerülő foglalkoztató termeket megvalósíthassuk. Az ott tárolt könyveket szakmai követelményeknek megfelelően leválogattuk. Az új állomány a Gimnázium kollégiumának társalkodójában kialakított külső raktárban kapott elhelyezést.

Az állomány nagyságának megfelelően 2020-ban állományellenőrzést hajtottunk végre. A nyárra tervezett munkálatokat a humánjárvány okozta lezárások alatt tavasszal végeztük el. A leltározás folyamán számba vettünk 80.402 db dokumentumot a hiány 314 db volt nyolc év alatt. A leltározás folyamán tovább folytattuk dokumentumaink apasztását. Az állomány alakulásáról a 4. sz. táblázat ad részletes útmutatót.

Állomány alakulása⁶	2017	2018	2019	2020	2021
könyv összesen (db)	85570	84932	74119	67121	68322
Tartalmi megoszlás szerint					
általános művek	2303	2009	1478	1454	1468
társadalomtudomány	15778	15465	11712	11358	11413
természettudomány	3390	3224	2589	2469	2492
alkalmazott tudomány	5834	5849	5052	4725	4768
művészetek	5953	5923	4739	4559	4567
irodalomtudomány	5278	5140	3961	3881	3887
földrajz, történelem	2308	2309	1850	1812	1735
szépirodalom	30567	30285	38926	23492	24074
gyermekirodalom	15257	15024	14130	13689	14013
bekötött folyóirat	1098	296	318	318	330
video (db)	176	176	176	176	176
hangzó (db)	3938	3939	3939	3911	3911
mikrofilm (db)	81	81	81	81	81
számítógépes adathordozó (db)	170	182	194	194	194
DVD (db)	1236	1246	1246	1245	1245
Dokumentumok összesen	92269	90852	80073	73046	74259

⁶ Berzsenyi Dániel Városi Könyvtár Ügyiratai, Statisztikai jelentések 15/2022; 4/2021; 11/2020; 10/2019; 4/2018;

2021-ben az állományrekonstrukció folytán romantikus könyvek új jelölést kaptak és a kiemeléseink a felnőtt részben egy helyre kerültek.

A beszerzett új dokumentumok feltárása folyamatos volt. az állományba vett könyvek átlagban négy nap alatt olvasóinkhoz jutottak. Gyűjteményünk feltártsága 96%-os. Az elektronikus katalógusunkban a magnó és videokazetták, hagyományos bakelit lemezek, mikrofilmek állománya nem elérhető. Kereshetőségüket hagyományos papíralapú katalógus alapján biztosítottuk.

Forgalmi adatok

Könyvtárunk a vizsgált időszakban, átlagban heti 40 órában tartott nyitva a július és augusztusi nyári időszak kivételével szombatonként is szolgáltatunk. A humánjárvány térnyerése azonban rányomta bélyegét a forgalmi adatainkra is. (5. sz. táblázat) 2020-2021 évben többször le kellett zárunk, vagy részleges nyitva tartással a bejáratnál kialakított kölcsönző ponton fogadtuk használóinkat. A hasonló könyvtárakra jellemzően nálunk is csökkent a dokumentum kölcsönzések és a közvetlen használók száma. Érdekes azonban, hogy a távoli elérések a kezdeti visszaesést követően emelkedésnek indult. Információ szerzés céljából többen használták elektronikus katalógusunkat és honlapunkat az interneten keresztül.

Olvasók száma és forgalmi adatainak⁷

Évek	2017	2018	2019	2020	2021
14 év feletti regisztrált olvasók száma	3223	3770	3898	4024	4181
14 év alatti regisztrált olvasók száma	754	377	353	313	292
Összesen	3977	4147	4251	4337	4473
Összes kölcsönző ügyfél	1171	1089	1049	899	791
14 év feletti olvasók által kölcsönzött dokumentumok száma	27006	31863	37181	27012	16976
14 év alatti olvasók által kölcsönzött dokumentumok száma	3490	6054	6277	4475	3066
Összesen	30498	37917	43458	31487	20042
14 év feletti olvasók személyes használatának száma	36288	40472	31574	18917	18045
14 év alatti olvasók személyes használatának száma	6673	7200	5472	3377	3052
Összesen	42961	47672	37046	22294	21097
Opac (katalógus)			9470	9590	13768
Telefon,E-mail...			2615	2738	2449
Honlap			16116	10349	10710
Távhasználat összesen:			28201	22677	24478
Internet használat	2407	1918	2410	1797	1867

(5. sz. táblázat)

Szolgáltatások

A vizsgált időszakban az infrastrukturális fejlesztés következtében a könyvtár szolgáltatásai 2020-2021-ben bővültek. Sajnos azonban a humánjárvány térnyerésével az új szolgáltatásainkat (Vr,

⁷ Berzsényi Dániel Városi Könyvtár Ügyiratai, Statisztikai jelentések 15/2022; 4/2021; 11/2020; 10/2019; 4/2018;

3D) nem tudtuk kellően kihasználni. A vírushelyzet alatt csoportokat nem fogadtunk, egyéni használók esetében pedig a kellő fertőtlenítést nem tudtuk megoldani.

Helyben elérhető szolgáltatásaink
vírushelyzet nélkül **vírushelyzet alatt**
Könyvtári szolgáltatások:

könyvek kölcsönzése
hangos-könyvek kölcsönzése
időszaki kiadványok kölcsönzése
könyvtárközi kölcsönzés
audió CD kölcsönzés
CD-rom kölcsönzés
DVD kölcsönzés
hanglemez kölcsönzés
video kölcsönzés
bibliográfiák összeállítása
témafigyelés
könyvek előjegyzése
dokumentumok házhozszállítása

könyvek kölcsönzése
hangos-könyvek kölcsönzése
időszaki kiadványok kölcsönzése
könyvtárközi kölcsönzés
DVD kölcsönzés
könyvek előjegyzése
dokumentumok házhozszállítása
ingyenes könyvterasz
témafigyelés
könyvcsomagok összeállítása

Irodai szolgáltatások:

lapolvasó szkennel használat
nyomtatás (A4-A3 fekete-fehérben, színesben)
fénymásolás (A4-A3 fekete-fehérben, színesben)
laminálás, iratsínezés, spirálkötés
3D nyomtatás
gravírozás, lézervágás
számítógép használat

lapolvasó szkennel használat
nyomtatás (A4-A3 fekete-fehérben, színesben)
fénymásolás (A4-A3 fekete-fehérben, színesben)
laminálás, iratsínezés, spirálkötés
lézervágás

Csoportos szolgáltatások:

könyvtári foglalkozások
játsszóházak 14 év alatti gyermekeknek
könyvtárismereti órák tartása
baba mama játékos torna 3 éves korig
író - olvasó találkozók
3D technikákat bemutató órák és tanfolyamok
virtuális szoba használata oktatás és szórakozás céljából
biblioterápiás foglalkozások
olvasótábor

író - olvasó találkozó szabadban

Távolról elérhető szolgáltatások

OPAC, elektronikus katalógus
Honlap
Instagram
Facebook
Moly.hu
E-mail
Telefon
Wifi

OPAC, elektronikus katalógus
Honlap
Instagram
Facebook
Moly.hu
E-mail
Telefon
Wifi

Honlapunk (www.marcalikonyvtar.hu) összetettebb struktúrájú 2020-ban teljesen megújult. A vírushelyzet alatt évente több mint száz alkalommal frissült és egyre többen használták facebook, instagram és moly elérhetőségeinket is.

2017-2020. közötti időszakban fenntartottuk az Idősek Otthona és Gondozóháza (Marcali, Noszlopy u. 1.), és a II. számú Idősek Klubja (Marcali, Szigetvári u. 1.) részére a heti rendszerességgel biztosított folyóirat és DVD ellátást, valamint idős, illetve a mozgásukban akadályozott emberek otthoni könyvtári ellátását.

Szakmai munka

Munkatársaim az elmúlt időszakban mindent megtettek a könyvtárunkért. A 2017. és 2018. évben a szakmában elért eredmények és a szolgáltatások színvonalának fejlesztése érdekében tett áldozatos munkájuk alapján 2019-ben elismerő oklevelet kaptunk az Országos Széchényi Könyvtár részvételével megvalósult „Cselekvő közösségek – aktív közösségi szerepvállalás” kiemelt országos projekten. A szakmai értékelés alapján, (a két évig érvényes dokumentum) a társadalmiasítás szakmai módszertan értékelési rendszere alapján 2 szintű közösségi részvétellel működtetett szervezetnek minősítette intézményünket.

Hatalmas kihívás volt a könyvtár infrastruktúra fejlesztésének éve. A részleges felújítás mellett a szolgáltatás fenntartása, a raktárakban elhelyezett állomány gyors szakszerű leválogatása, megszüntetése, új külső raktárban történő elhelyezése, új állományegységek kialakítása, valamint ellátó könyvtárként a területünkhöz tartozó 38 község 39 könyvtárának módszertani segítése mind kemény feladat volt. Büszkék voltunk az elért eredményeinkre és hogy sikerült mindent megoldani. Amilyen kimagasló volt szakmailag az év. A következő, kettő maga a rémálom. Kezdődött a humánjárvány okozta helyzettel, szolgáltatások szüneteltetésével, állományellenőrzés időpont változásával, a könyvtáros szakmát megrázó (2020 V. 28.) XXXII. törvény megalkotásával. A területükön meghatározó tudással rendelkező, évtizedekig dolgozó kollégák távozásával. A maguk után hagyott szakmai feladatok megoldásával. A problémák ellenére is arra törekedtünk, hogy a könyvtár szolgáltatásait a lehető legjobb színvonalon és tudásunk legjavát nyújtva biztosítsuk használóink számára.

Tovább folytattuk a 14 év alattiak olvasóvá nevelési programunkat. Újra élesztettük a nyári olvasótáborok szervezését. Segítettük a 3 év alatti gyermekek és szüleik játékos baba-mama programját és a hozzá kapcsolódó fejlesztő foglalkozások megtartását. Különböző korosztályos zenés, irodalmi, személyiség és olvasáskultúra fejlesztő előadásokat szerveztünk. Felnőtteknek író-olvasó találkozót, könyvbemutatókat, számítástechnika alapjait bemutató tanfolyamokat tartottunk. Rendezvényeink összetételéről és megoszlásáról az 6. sz. táblázat szemléltet.

Könyvtári rendezvények a vizsgált időszakban⁸

	2017	2018	2019	2020	2021
Kiállítások (db)	2	1	0	0	0
<i>Résztevők száma</i>	141	80	0	0	0
Személyiség, képesség és közösség fejlesztő	12	28	7	8	3
<i>Résztevők száma</i>	388	1837	435	160	116
A használó képzést szolgáló alkalmak(db)	12	22	10	6	5
<i>Résztevők száma</i>	352	433	320	155	75
Olvasáskultúra fejlesztő programok (db)	9	6	13	17	8
<i>Résztevők száma</i>	455	341	625	494	198
Digitális kompetencia fejlesztő programok (db)	10	2	22	3	7
<i>Résztevők száma</i>	122	40	537	69	127

⁸Berzsenyi Dániel Városi Könyvtár Ügyiratai, Statisztikai jelentések 15/2022; 4/2021; 11/2020; 10/2019; 4/2018;

Egyéb rendezvények (db)	47	33	16	12	6
Résztevők száma	1429	772	282	53	272
Összes rendezvény (db)	92	92	68	46	29
Összes résztvevő (fő)	2887	3503	2199	931	788

(6. sz. táblázat)

A somogyi „Könyvtárellátási Szolgáltató Rendszerben” (KSzR) intézményünk 2013-óta lát el szakmódszertani feladatokat. Munkánkat a kaposvári „Takáts Gyula Megyei Hatókörű Városi Könyvtárral” minden évben megújuló szerződés alapján végeztük. A községek ellátására havi számla ellenében fejkvótát kaptunk. 2017-ben 250e Ft/község, 2018-tól (struktúraváltás miatt) 200e Ft/községre csökkent. A vizsgált időszakban, kezdetben 37 egy évre rá 38 település 39 könyvtár ellátását biztosítottuk a Marcali és Nagyatádi Járás területén. A megyében Kaposvár mellett a második legnagyobb ellátó központ vagyunk a hatból. Aprófalvas megyék (Baranya, Borsod, Somogy, Zala) esetén hasonló megoldással működik a KSzR. Szakmailag kihívás és megtiszteltetés, hogy ezt a tevékenységet, mint a járás legnagyobb nyilvános közkönyvtára a kezdetektől folyva végezhetjük.

Az időszakban feladatunk volt községek dokumentum ellátása, állományuk ellenőrzése, leválogatása, selejtezése, elektronikus katalógus építése mellett a szakmai dokumentációk, jelentések elkészítése, új könyvtárosok betanítása, valamint a statisztikai adatok elkészítése és lejelentése a szakminisztérium felé. A járványhelyzet előtt a települési könyvtárak rendezvényeinek szervezésében is szerepet vállaltunk. A vizsgált időszakban ezeket a feladatokat két fő látta el. A munkacsúcsok (vidéki állomány ellenőrzések, leválogatások, selejtezések könyvtárrendezések) alkalmával három, négy kolléga is segítette munkájukat. A 2020. évet követően a létszám csökkenése miatt már a technikai dolgozót is foglalkoztattuk. Előszeretettel alkalmaztunk közösségi szolgálatot nálunk végző középiskolásokat is, azonban ez nagy szervezési munkát igényelt a munkatársak részéről.

A helyi kulturális és oktatási intézményekkel szoros együttműködést tartottunk fenn a vizsgált időszakban. Szerződések nélkül is támogattuk egymás munkáját, programjait a kultúra terjesztése az iskolán kívüli ismeretszerzés érdekében. Nyitottunk a civil egyesületek felé, a Somogy Megyei Vakok és Gyengénlátók Egyesületének helyi csoportjával évenként megújuló együttműködést kötöttünk. Részt vettünk az általuk szervezett érzékenyítő rendezvényeiken. A könyvtár falain belül biblioterápiás foglalkozásokat tartottunk számukra, és több általunk rendezett felnőtteknek szóló rendezvényünkön is aktívan részt vettek.

Fenntartónkkal szoros együttműködésre törekedtünk. Napi kapcsolatban voltunk költségvetési, pénzügyi, szakmai és működési feladatok egyeztetése és végrehajtása kapcsán. Támogatást kaptunk az intézmény fenntartási, karbantartási problémáinak megoldásában. Helyi pályázati kiírásokban minden évben támogatták könyvtárunk közművelődést szolgáló gyermek és felnőtteknek szóló programjait. A könyvtár infrastruktúra fejlesztésének pályázatában és lebonyolításában hatalmas segítséget kaptunk. Köszönet érte.

A fejlődés, és a támogatás ezzel nem állt meg. Ebben az évben az önkormányzatnak köszönhetően teljesen megújult a gyermekkönyvtár bútorzata, és több mint 94 millió forint támogatást nyert a könyvtár energetikai korszerűsítésére, aminek kivitelezése várhatóan a tél folyamán elkezdődik.

A 2017-2021. időszakról elmondható, hogy az intézmény lehetőségeihez mérten mindent elkövetett, hogy a magyar könyvtárügyet méltóképpen képviselje szűkebb környezetünkben és megyénkben egyaránt. A tárgyi és infrastrukturális feltételek fokozatos javulására és az elhivatott munkatársak áldozatos munkájára mind szükség volt, hogy az elmúlt öt évben könyvtárunk Marcali város egyik meghatározó kulturális intézménye maradjon.

Marcali, 2022. szeptember 29.

Monostori Szilveszter
igazgató.